सर्ववासकः सर्वस्याच्छादकः ॥६२॥ अरूपस्य निष्कलस्य आद्यरूपस्य मायाविनः अतिरूपस्य नानाकार्याकारस्य आद्यरूपिणो हिरण्यगर्भस्य अनाद्यं कारणशून्यं अजस्य अंतं को वेदेन कोपीत्य
र्थः तस्य नाशकाभावादंतो नास्तीत्यर्थः ॥६३॥ अथ मेव प्रसंगात्मेत्याह हृदीति अत्र हृदादिशब्दैः क्रमेणान्नमयप्राणमयमनोमयविज्ञानमयाः कोशा उच्यंते योगश्चिदचिद्ग्रंथिस्तदात्मा आनंदम
यः स एव योगसंज्ञितो योगी युक्तः शुद्धस्त्वं पदार्थ इत्यर्थः ध्यानं योगः तत्परं शुद्धत्वंपदार्थावसानं महेश्वरः मायावीतत्पदार्थः भावेन सूक्ष्मया चेतो वृत्त्या ग्राह्यः किंदृश्यत्वेनेत्याह आत्माप्रत्यग्

गौरः श्यामस्तथा कृष्णः पांडुरो धूमलो हितः ॥ विकृताक्षो विशालाक्षो दिग्वासाः सर्ववासकः ॥६२॥ अरूपस्याद्यरूपस्य अतिरूपाद्यरूपिणः ॥ अनाद्यं नमज
स्यांतं वेत्स्यते को स्य तत्त्वतः ॥६३॥ हृदि प्राणो मनो जीवो योगात्मा योगसंज्ञितः ॥ ध्यानं तत्परमात्मा च भावग्राह्यो महेश्वरः ॥६४॥ वादको गायनश्चैव सहस्र
शतलोचनः ॥ एकवक्त्रो द्विवक्त्रश्च त्रिवक्त्रो नेकवक्त्रकः ॥६५॥ तद्भक्तस्तद्गतो नित्यं तन्निष्ठस्तत्परायणः ॥ भजपुत्र महादेवं ततः प्राप्स्यसि चेप्सितं ॥६६
जनन्यास्तद्वचः श्रुत्वा तदाप्रभृति शत्रुहन् ॥ मम भक्तिर्महादेवे नैष्ठिकी समपद्यत ॥६७॥ ततोहं तप आस्थाय तोषयामास शंकरं ॥ एकं वर्षसहस्रं तु वा
मांगुष्ठाग्रविष्ठितः ॥६८॥ एकं वर्षशतं चैव फलाहारस्ततो भवं ॥ द्वितीयं शीर्णपर्णाशी तृतीयं चांबुभोजनः ॥६९॥ शतानि सप्त चैवाहं वायुभक्षस्त
दा भवं ॥ एकं वर्षसहस्रं तु दिव्यमाराधितो मया ॥७०॥ ततस्तुष्टो महादेवः सर्वलोकेश्वरः प्रभुः ॥ एकभक्त इति ज्ञात्वा जिज्ञासां कुरुते तदा ॥७१॥ शक्र
रूपं सकृत्वा तु सैर्वैर्देवगणैर्वृतः ॥ सहस्राक्षस्तदा भूत्वा वज्रपाणिर्महायशाः ॥७२॥ क्रुधावदातं रक्ताक्षं स्तब्धकर्णं मदोत्कटं ॥ आवेष्टितकरं घोरं च
तुर्दंतं महागजं ॥७३॥ समास्थितः स भगवान्दीप्यमानः स्वतेजसा ॥ आजगाम किरीटी तु हारकेयूरभूषितः ॥७४॥ पांडुरेणातपत्रेण ध्रियमाणो न
मूर्धनि ॥ सेव्यमानोप्सरोभिश्च दिव्यगंधर्वनादितैः ॥७५॥ ततो मामाह देवेंद्रस्तुष्टस्तेहं द्विजोत्तम ॥ वरं वृणीष्व मत्तस्त्वं यत्ते मनसि वर्तते ॥७६॥ शक्र
स्य तु वचः श्रुत्वा नाहं प्रीतमनाः भवं ॥ अब्रुवं श्च तदा हृष्टो देवराजमिदं वचः ॥७७॥ नाहं त्वत्तो वरं कांक्षे नान्यस्मादपि दैवतात् ॥ महादेवाद्ऋते सौम्य
सत्यमेतद्ब्रवीमि ते ॥७८॥

परस्यर्थः एतेनायमात्मा ब्रह्मेति महावाक्यार्थो दर्शितः ॥६२॥ ब्रह्मराशब्रह्मराशाइत्यादिश्रुतेरर्थमाह वादकइति वादकादिः सर्वोपि जीवो ब्रह्मैवेत्यर्थः एकवक्त्रः आनंदशक्त्या चेतोमुखः प्राज्ञ
स्तृतीयः पादइत्यर्थः द्विवक्त्रः लिंगदेहो जीवश्चेति द्विवक्त्रः सूक्ष्मग्राहकेयस्य तैजसः त्रिवक्त्रः स्थूलदेहे नसार्द्धं पूर्वद्वे चेति त्रीणि वक्त्राणि यस्य स विश्वः अनेकवक्त्रको विराट् सहस्रवसहस्रं शतानि
लक्षं अनंतमिति यावत् नावंति लोचनानि यस्य ॥६५॥६६॥६७॥६८॥६९॥७०॥ एकभक्तः मुख्यो भक्तः ॥७१॥७२॥७३॥७४॥७५॥७६॥ अभवं संधिरार्षः ॥७७॥७८॥

Digitized by Google